

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Sociologie

Test 8

Profilul umanist din filiera teoretică.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

I. TETEL

(30 pont)

Îrja a vizgalapra az alábbi esetek helyes válaszának megfelelő betűt! Minden esetben csak egy helyes válasz van.

1. Abban a helyzetben, amikor két személy hivatalos házasságon kívül, mint család, együtt élnek, úgy nevezzük, hogy:
 - a. kiterjesztett család
 - b. kortárs csoport
 - c. egyszülős család
 - d. közös megegyezésen alapuló együttélés
2. A kortárs társadalomra jellemző szekularizáció feltételezi:
 - a. a vallásos intézmények politikai életre gyakorolt társadalmi és lelki befolyásának a növekedését
 - b. az emberek egyházi normáktól és gyakorlattól való eltávolítását
 - c. az emberek hagyományos vallásos értékekhez való visszatérését
 - d. az egyház tulajdonában levő javak vagy anyagi értékek számának a növelését
3. A választások legitim megnyerése érdekében a politikai pártoknak a következő módon kell cselekedniük:
 - a. minden együttműködés kizárása az adott ország etnikai kisebbségeivel
 - b. a szavazati joggal rendelkező polgárok szimpátiájának és támogatásának a megnyerése
 - c. választási csalás
 - d. ne vegyen részt a választást megelőző választási kampányban
4. Egy vállalatnál az egyik nő kevesebb fizetésben részesül, mint egy férfi, annak ellenére, hogy azonos pozíciót töltenek be és azonos felelősséggel rendelkeznek. A leírt helyzet a ... esete:
 - a. diszkrimináció
 - b. felelősségteljes viselkedés
 - c. idegengyűlölet
 - d. antiszemitizmus
5. Az ipari szabotázs, a sztrájk és a munkahelyről való hiányzás a ... példái:
 - a. előítéletek
 - b. határozatlan időre szóló munkaszerződések
 - c. társadalmi konfliktusok
 - d. sztereotípiák
6. Abszolút szegénység:
 - a. két személy közt fennálló bűnrészességi kapcsolat meglétét feltételezi
 - b. az egyén másokéhoz viszonyított erőforrásainak a hiányát jelöli
 - c. az egyén élethez szükséges erőforrásainak a hiányát szemlélteti
 - d. a család állandó jövedelmének a megléte határozza meg
7. Egy osztály tanulói abból a célból látogatják meg a történelmi múzeumot, hogy még több információt megtudhassanak az adott történelmi időszakról. Az ebben az esetben alkalmazott oktatási forma:

- a. non-formális oktatás
 - b. informális oktatás
 - c. formális oktatás
 - d. felnőttoktatás
8. Az államban a hatalommegosztás elve előírja:
- a. az állam minden polgára számára biztosított jogokat
 - b. az állam szabadon dönthet a belső és a külső ügyekről
 - c. a nép a választott képviselőkön keresztül kormányoz
 - d. a hatalom több intézmény és személy közti minél szélesebb körben történő megosztását
9. A civilszervezetek egyik célja:
- a. a társadalomban zajló események kapcsán kifejtett véleménynyilvánítás
 - b. a hatalom megszerzése és minél hosszabb ideig történő megtartása
 - c. a polgárokat érintő problémákban való részvétel hiánya
 - d. a társadalomra negatív hatást gyakorló politikák támogatása
10. A fiatalkori bűnözés oka lehet:
- a. a felsőfokú iskolai végzettség
 - b. a jogszabályok és törvények betartása
 - c. magas szintű védelem a családtól
 - d. a szülők által nyújtott erkölcsi támogatás hiánya

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A bal oldali oszlopban a *szocializációra* vonatkozó fogalmakat soroltunk fel, a jobb oldali oszlopban pedig ezekre vonatkozó helyes állításokat számoztunk meg. Írja a vizsgalapra a bal oldali betűk és a jobb oldali számok közötti helyes megfeleléseket!

a. szocializáció	1. olyan egyéneket, csoportokat vagy szervezeteket reprezentálnak, amelyek az egyén viselkedését, értékeit és hiedelmeit folyásolják be.
b. szocializációs közegek	2. olyan folyamat, amelynek során az egyén a már meglévőktől eltérő új viselkedési mintákat sajátít el.
c. család	3. az a folyamat, amelynek során az egyén a saját közösségében elfogadott normákkal vagy deviáns magatartásokkal ellentétes viselkedési formákat sajátít el.
d. reszocializáció	4. az a folyamat, amelynek során az emberi személyiség kialakul, amelynek révén az egyén társadalmi lénné válik.
	5. a gyermek elsődleges szocializációjában kifejtett alapvető szerepét jelöli.

12 pont

B. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

A deviancia sajátos formái közül a bűncselekmény képezi a legmagasabb szintű veszélyt, mert az a legfontosabb társadalmi értékeket és kapcsolatokat érinti, és ugyanakkor megsérti az egyének viselkedését irányító erkölcsi vagy jogi normáit és szabályait. A bűncselekmény jellemzői: törvények megsértése, a csoport erkölcsi kódexével ellentétes magatartás tanúsítása, az egyének vagy társadalmi csoportok ellen elkövetett antiszociális cselekedetek, a törvényeket vagy kódexeket megszegő személyekkel szembeni keresetek megléte.

Vărszsoljon az alábbi kérdésekre az adott szöveg alapján:

1. Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát. **2 pont**
2. Magyarázzon meg, hozzávetőleg fél oldal terjedelemben, két olyan szociológiai fogalom közötti összefüggést, amelyre a fenti szöveg is utal. **10 pont**
3. Fogalmazzon meg egy érvet, amellyel igazolja vagy cáfolja azt a feltevést, amely szerint *minél szegényebb egy társadalmi csoport, annál nagyobb a bűncselekmény elkövetésére való hajlandóság*. **3 pont**
4. Mutassa be személyes nézőpontját a *hatékony kormányzati politikák szükségességnek a megléte a szociális védelem és a társadalmi befogadás területén* illetően. **3 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Válszsoljon az összes alábbi kérdésre:

1. Pontosítsa a *társadalmi szerep* fogalmának a jelentését. **4 pont**
2. Nevesítse a *másodlagos csoport* két jellemzőjét. **6 pont**
3. Emelje ki a *társadalmi dokumentumok elemzése* és a *szociológiai megfigyelés* fogalmak közötti összefüggést, egy fél oldalnyi, összefüggő szövegben, melyben e fogalmat sajátos szociológiai értelemben használja. **10 pont**
4. Szemléltesse egy konkrét példával azt a módot ahogyan a *referenciacsoport*hoz való tartozás túl erős vágya frusztrációkat és csalódásokat okozhat az egyén számára. **4 pont**
5. Indokolja meg, megközelítőleg tíz sorban az állítást, miszerint a *státus* az, amit az egyén a társadalmi helyzetük alapján másoktól elvár. **6 pont**